

Bazele biblice ale dogmaticii creștine după Evanghelie

Cartea *Bazele biblice ale dogmaticii creștine după Evanghelie* de Dr. Ieremia Rusu evidențiază patrimoniul doctrinar proclamat de Bisericile Creștine după Evanghelie din România. Ea reprezintă o valoroasă contribuție la îmbogățirea literaturii dogmatice evanghelice autohtone.

Autorul, Dr. Ieremia Rusu, deținător al Diplomei de Doctorat în Teologie, de la Universitatea din București, se înscrie cu prezenta lucrare în rândul autorilor care caută, cu deplină competență, să expună în mod sistematic principiile de credință ale Bisericilor Creștine după Evanghelie din România. Așa cum reiese din titlul lucrării, se evidențiază din plin caracterul biblic al doctrinelor Bisericilor Creștine după Evanghelie potrivit cu interpretarea specifică a Scripturilor. Urmărind sistemul Teologiei Sistemate, autorul prezintă învățătura despre Sfintele Scripturi ca temelie a sistemului doctrinar. După care sunt prezentate doctrinele Bisericilor Creștine după Evanghelie cu privire la fiecare capitol al Teologiei Sistemate, inclusiv capitolul Escatologiei.

Lucrarea evidențiază, potrivit cu crezul specific, evanghelic, un adevărat îndrumar teologic pentru crezul și trăirea adevărată creștină spre edificarea credinței și trăirii fiecărui creștin spre Slava lui Dumnezeu.

Prof. Univ. Dr. Vasile TALPOȘ

Prof. emerit la Universitatea din București

și la Institutul Teologic Baptist din București,

Conducător de doctorate în Teologie la Universitatea din București

Cartea *Bazele biblice ale dogmaticii creștine după Evanghelie* a Dr. Ieremia Rusu este primul volum din acest domeniu care a fost scris de către un teolog din Mișcarea Fraților din România. Autorul își propune să răspundă întrebării „Cât de biblică este dogmatica creștină după Evanghelie?” Răspunsul la această întrebare este prezentat sub forma unei propuneri de teologie dogmatică, ce are la bază Sfânta Scriptură, raportată însă și la studiile altor teologi evanghelici.

Din perspectivă academică, cartea îmbogățește spiritualitatea românească a Bisericilor Creștine după Evanghelie, dar și a mișcării evanghelice în ansamblul ei. Contribuția autorului este importantă, îmbogățind dialogul dintre diferitele confesiuni evanghelice cu contribuția adusă de teologia Mișcării Fraților.

Prof. Univ. Dr. Otniel-Ioan BUNACIU

Decan, Facultatea de Teologie Baptistă, Universitatea din București

Cartea *Bazele biblice ale dogmaticii creștine după Evanghelie* abordează o temă relevantă și mai puțin explorată în literatura teologică evanghelică din România. Lucrarea prezintă doctrinele actuale ale creștinilor după Evanghelie, fără a studia dezvoltarea acestora în timp. Tratarea unui astfel de subiect din punct de vedere academic răspunde unei nevoi reale în cadrul Bisericilor Creștine după Evanghelie din România. Autorul prezintă doctrinele actuale ale creștinilor după Evanghelie, înțelese din perspectiva teologiei evanghelice și nuanțate de specificul doctrinar al „Mișcării Fraților” din Europa.

Conf. Univ. Dr. Daniel MARIȘ

Rector, Institutul Teologic Baptist din București

Cartea *Bazele biblice ale dogmaticii creștine după Evanghelie* a Dr. Ieremia Rusu este o lucrare din domeniul teologiei dogmatice care studiază o temă neabordată în teologia evanghelică din România sau în Mișcarea Fraților din lume. Bazată pe Sfânta Scriptură și completată și cu studiile altor teologi evanghelici, cartea caută să răspundă întrebării „Cât de biblică este dogmatica creștină după Evanghelie?” Răspunsul la această întrebare este prezentat sub forma clasică a unei Mărturisiri de Credință, dar cu complexitatea unei cărți de teologie dogmatică. Din punct de vedere academic, lucrarea este un studiu teologic complex, dar și ușor de parcurs pentru cititorul dornic să cunoască doctrinele de bază ale creștinilor după Evanghelie.

Recomand cartea *Bazele biblice ale dogmaticii creștine după Evanghelie* a Dr. Ieremia Rusu tuturor studenților și profesorilor de teologie, presbiterilor și păstorilor dornici să-și îmbogățească cunoștințele teologice în domeniul teologiei dogmatice, dar și tuturor creștinilor după Evanghelie.

Lect. Univ. Dr. Elisei RUSU

Prorector, Institutul Teologic Creștin după Evanghelie

„Timotheus” din București

Ieremia Rusu

**Bazele biblice ale dogmaticii
creștine după Evanghelie**

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2015

Referenți științifici:

Prof. Univ. Dr. Vasile Talpoș, Prof. emerit la Universitatea din București
Conducător de doctorate în Teologie la Universitatea din București

Prof. Univ. Dr. Otniel-Ioan Bunaciu, Decan al Facultății de Teologie
Baptistă, Universitatea din București

Conf. Univ. Dr. Marius-Daniel Mariș, Rector al Institutului Teologic
Baptist din București

Redactor: Gheorghe Iovan

Tehnoredactor / Coperta: Daniela Aurelia Leonte

Fotografie copertă: Luca Samuel Leonte

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice
(C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor,
Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria
editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RUSU, Ieremia

Bazele biblice ale dogmaticii creștine după Evanghelie /

Ieremia Rusu – București: Editura Universitară, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-28-0161-8

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062801618

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din
această lucrare nu poate fi copiată fără acordul autorului și al Editurii
Universitare

Copyright © 2015

Autor și Editura Universitară

Editor: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE

comenzi@editurauniversitara.ro

O.P. 15, C.P. 35, București

www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

CUPRINS	5
Lista de abrevieri	11
Cuvânt înainte	13
INTRODUCERE	15
BIBLIOLOGIE: DOCTRINA DESPRE BIBLIE	19
1.1. Revelația	20
1.1.1. Definiția revelației	20
1.1.2. De ce este rațional să existe revelație divină?	21
1.1.3. Clasificarea revelației	21
1.2. Inspirația	28
1.2.1. Definiția inspirației	28
1.2.2. Explicarea inspirației	29
1.2.3. Inspirația plenară și verbală	31
1.2.4. Ineranța Bibliei	33
1.2.5. Dovezi că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu	35
1.3. Canonul	37
1.3.1. Conceptul de canon	37
1.3.2. Observații preliminare	38
1.3.3. Canonul Vechiului Testament	38
1.3.4. Canonul Noului Testament	41
1.4. Iluminarea Duhului Sfânt	45
TEOLOGIE: DOCTRINA DESPRE DUMNEZEU	49
2.1. Natura lui Dumnezeu	49
2.1.1. Cine este Dumnezeu	49
2.1.2. Existența lui Dumnezeu	50
2.1.3. Esența Numelui lui Dumnezeu: Suveranitatea	53
2.1.4. Dumnezeu este Spirit	55
2.1.5. Dumnezeu are personalitate	56
2.1.6. Dumnezeu este Viu	58
2.2. Trinitatea lui Dumnezeu	58
2.2.1. Importanța doctrinei Trinității	58
2.2.2. Definiția Trinității	59

2.2.3.	Baza biblică a doctrinei Trinității	60
2.2.4.	Baza teologică a doctrinei Trinității	61
2.2.5.	Erezi istorice.....	62
2.3.	Perfecțiunile lui Dumnezeu	63
2.3.1.	Dumnezeu este Etern.....	64
2.3.2.	Dumnezeu este Infinit	65
2.3.3.	Dumnezeu este complet Liber – Aseitate	66
2.3.4.	Dumnezeu este Imuabil sau Neschimbabil.....	67
2.3.5.	Dumnezeu este Omnipotent sau Atotputernic.....	68
2.3.6.	Dumnezeu este Omniprezent sau Atotprezent	69
2.3.7.	Dumnezeu este Omniscient sau Atotștiutor.....	70
2.3.8.	Dumnezeu este Imanent.....	70
2.3.9.	Dumnezeu este Transcendent.....	71
2.3.10.	Dumnezeu este Dragoste	72
2.3.11.	Dumnezeu este Gelos.....	73
2.3.12.	Dumnezeu este Sfânt	73
2.3.13.	Dumnezeu este Bun.....	75
2.3.14.	Dumnezeu este Îndurător sau Milos	76
2.4.	Lucrările lui Dumnezeu.....	76
2.4.1.	Planul lui Dumnezeu	76
2.4.2.	Definiție planul lui Dumnezeu	77
2.4.3.	Implicațiile planului lui Dumnezeu	78
2.4.4.	Prioritatea logică: planul lui Dumnezeu sau acțiunea omului? ..	79
2.4.5.	De ce există răul în lume?	79
2.4.6.	Dumnezeu a creat universul	80
2.4.7.	Dumnezeu susține universul.....	81
2.4.8.	Providența lui Dumnezeu	82
2.4.9.	Dumnezeu salvează	82

CRISTOLOGIE: DOCTRINA DESPRE ISUS CRISTOS 83

3.1.	Divinitatea Domnului Isus Cristos	83
3.1.1.	Domnul Cristos a pretins că este Dumnezeu	83
3.1.2.	Divinitatea Domnului Cristos atestată de lucrarea Sa.....	85
3.1.3.	Preexistența Fiului lui Dumnezeu.....	86
3.1.4.	Noul Testament învață divinitatea Domnului Cristos.....	86
3.1.5.	Dovezi ale divinității Domnului Cristos în Vechiul Testament.....	88
3.1.6.	Învierea dovedește divinitatea Domnului Cristos	88
3.2.	Umanitatea Domnului Isus Cristos.....	89
3.2.1.	Întruparea Logosului etern.....	89
3.2.2.	Domnul Cristos a avut trup, suflet și spirit omenesc.....	90
3.2.3.	Domnul Cristos a crescut.....	91
3.2.4.	Domnul Cristos a fost numit om.....	91
3.2.5.	Domnul Cristos a avut limitările naturii umane	92

3.2.6.	Domnul Cristos a experimentat emoțiile omenești	92
3.3.	Unitatea Persoanei Domnului Isus Cristos.....	93
3.3.1.	Erezi istorice privind divinitatea și umanitatea Domnului Isus Cristos.....	93
3.3.2.	Umilița Domnului Isus Cristos: Problema kenotică	95
3.3.3.	Perspectiva biblică asupra unirii celor două naturi ale Domnului Isus Cristos	97
3.3.4.	Impecabilitatea Domnului Isus Cristos	99
3.4.	Lucrarea Domnului Isus Cristos	100
3.4.1.	Lucrarea Domnului Isus Cristos înainte de întrupare	100
3.4.2.	Lucrarea Domnului Isus Cristos pe pământ.....	101
3.4.3.	Lucrarea prezentă a Domnului Isus Cristos	101
3.4.4.	Lucrarea viitoare a Domnului Isus Cristos	102

PNEUMATOLOGIE: DOCTRINA DESPRE DUHUL

SFÂNT

103

4.1.	Persoana Duhului Sfânt.....	103
4.1.1.	Duhul Sfânt este o Persoană	104
4.1.2.	Duhul Sfânt este Dumnezeu	105
4.2.	Lucrarea Duhului Sfânt	105
4.2.1.	Lucrarea Duhului Sfânt în Vechiul Testament	106
4.2.2.	Lucrarea Duhului Sfânt în viața Domnului Cristos	106
4.2.3.	Lucrarea Duhului Sfânt la mântuirea omului	107
4.2.4.	Lucrarea Duhului Sfânt în viața creștinului	116
4.2.5.	Lucrarea Duhului Sfânt în Biserică	118

ANGELOLOGIE: DOCTRINA DESPRE ÎNGERI

125

5.1.	Doctrina despre îngerii sfinți	125
5.1.1.	Originea îngerilor.....	125
5.1.2.	Natura îngerilor	126
5.1.3.	Organizarea îngerilor.....	128
5.1.4.	Lucrarea îngerilor	130
5.2.	Doctrina despre demoni	131
5.2.1.	Originea lui Satan și a demonilor.....	131
5.2.2.	Activitățile lui Satan și ale demonilor.....	132
5.2.3.	Destinul lui Satan și al demonilor	134

ANTROPOLOGIE: DOCTRINA DESPRE OM

135

6.1.	Originea omului	135
6.2.	Chipul lui Dumnezeu în om.....	137
6.2.1.	Termeni folosiți pentru „chip” și „asemănare”	138
6.2.2.	Teorii privind <i>imago Dei</i>	138
6.2.3.	Concluzii privind <i>imago Dei</i>	140
6.3.	Natura omului	141
6.3.1.	Dihotomismul	141

6.3.2.	Trihotomismul.....	142
6.3.3.	Monismul.....	143
6.3.4.	Unitate condițională.....	143
6.3.5.	Concluzii privind natura omului	144
6.4.	Transmiterea ființei umane.....	145
HAMARTIOLOGIE: DOCTRINA DESPRE PĂCAT		147
7.1.	Originea păcatului	147
7.2.	Termeni pentru păcat și definiție păcat	148
7.3.	Sursa păcatului	150
7.4.	Consecințele păcatului.....	151
7.5.	Dimensiunile păcatului.....	152
7.6.	Problema transimterii păcatului originar	153
SOTERIOLOGIE: DOCTRINA DESPRE MÂNTUIRE		155
8.1.	Termeni folosiți pentru mântuire.....	155
8.2.	Lucrarea de mântuire a Domnului Isus	156
8.2.1.	Teorii greșite cu privire la jertfa Domnului Isus.....	156
8.2.2.	Învățătura Bibliei: Substituirea.....	159
8.2.3.	Satisfacția.....	161
8.2.4.	Împăcarea	161
8.2.5.	Răscumpărarea.....	163
8.2.6.	Sfera de cuprindere a jertfei Domnului Cristos	164
8.2.7.	Alegerea divină și voința liberă a omului.....	166
8.3.	Harul lui Dumnezeu	166
8.3.1.	Definiția harului	167
8.3.2.	Aspecte ale harului lui Dumnezeu	168
8.4.	Pocăința și credința.....	170
8.4.1.	Pocăința.....	170
8.4.2.	Credința.....	170
8.5.	Justificarea și regenerarea	171
8.5.1.	Justificarea	171
8.5.2.	Regenerarea.....	172
8.6.	Sfințirea	173
8.7.	Glorificarea.....	174
ECLESIOLOGIE: DOCTRINA DESPRE BISERICĂ		177
9.1.	Definirea Bisericii	177
9.1.1.	Semnificația cuvântului Biserică.....	177
9.1.2.	Definirea Bisericii universale	179
9.1.3.	Definirea bisericii locale	180
9.2.	Nașterea Bisericii	181
9.3.	Natura Bisericii	182
9.3.1.	Trupul lui Cristos	182

9.3.2.	Templul lui Dumnezeu	184
9.3.3.	Mireasa Domnului Cristos.....	184
9.3.4.	Alte metafore pentru Biserică.....	185
9.4.	Organizarea Bisericii	186
9.4.1.	Biserica este organism și organizație.....	186
9.4.2.	Conducerea bisericii locale.....	188
9.4.3.	Darurile spirituale și slujirile în Biserică	193
9.5.	Actele de cult	194
9.5.1.	Botezul creștin.....	195
9.5.2.	Masa Domnului	195
9.6.	Funcțiile Bisericii.....	196
9.6.1.	Glorificarea lui Dumnezeu	197
9.6.2.	Edificarea celor credincioși	197
9.6.3.	Evanghelizarea celor nemântuiți	198

ESCATOLOGIE: DOCTRINA DESPRE LUCRURILE DE PE URMĂ 199

10.1.	Escatologia personală.....	200
10.1.1.	Moartea	200
10.1.2.	Starea intermediară	201
10.2.	Escatologia generală	202
10.2.1.	Doctrina despre Mileniu	202
10.2.2.	Răpirea Bisericii.....	217
10.2.3.	Necazul cel mare.....	220
10.2.4.	Judecățile lui Dumnezeu	223
10.2.5.	Starea eternă	224

MĂRTURISIREA DE CREDINȚĂ A BISERICII CREȘTINE DUPĂ EVANGHELIE DIN ROMÂNIA – UNIUNEA BISERICILOR CREȘTINE DUPĂ EVANGHELIE 225

BIBLIOGRAFIE 245

Lista de abrevieri

<i>Apud</i>	Citat în
<i>Ed.; Eds.</i>	Editor; Editori.
<i>Ibidem</i>	Același autor și aceeași lucrare.
<i>Idem</i>	Același autor, lucrare diferită.
<i>p.; pp.</i>	Pagina; paginile.
<i>op. cit</i>	Operă citată
<i>Vol.</i>	Volumul

Abrevierea cărților din Sfânta Scriptură

Matei	Evanghelia după Matei
Marcu	Evanghelia după Marcu
Luca	Evanghelia după Luca
Ioan	Evanghelia după Ioan
Fapte	Faptele Apostolilor
Romani	Epistola Apostolului Pavel către Romani
1 Corinteni	Prima Epistolă a Apostolului Pavel către Corinteni
2 Corinteni	A doua Epistolă a Apostolului Pavel către Corinteni
Galateni	Epistola Apostolului Pavel către Galateni
Efeseni	Epistola Apostolului Pavel către Efeseni
Filipeni	Epistola Apostolului Pavel către Filipeni
Coloseni	Epistola Apostolului Pavel către Coloseni
1 Tesaloniceni	Prima Epistolă a Apostolului Pavel către Tesaloniceni
2 Tesaloniceni	A doua Epistolă a Apostolului Pavel către Tesaloniceni
1 Timotei	Prima Epistolă a Apostolului Pavel către Timotei
2 Timotei	A doua Epistolă a Apostolului Pavel către Timotei
Evrei	Epistola către Evrei
Iacov	Epistola a lui Iacov
1 Petru	Prima Epistolă a Apostolului Petru
2 Petru	A doua Epistolă a Apostolului Petru
1 Ioan	Prima Epistolă a Apostolului Ioan
2 Ioan	A doua Epistolă a Apostolului Ioan
Apocalipsa	Apocalipsa lui Ioan

Cuvânt înainte

Mulțumesc lui Dumnezeu pentru că mi-a dăruit din copilărie Cuvântul Său, Biblia, ca să-L pot cunoaște pe El. Sunt recunoscător lui Dumnezeu pentru că, din tinerețe, El m-a mântuit prin credința în Fiul Său, Domnul Isus Cristos, care S-a jertfit și pentru păcatele mele. De atunci, El mi-a pus în inimă plăcerea de a citi Biblia.

Sunt recunoscător tuturor celor care au contribuit la formarea mea teologică: familia mea; Biserica Creștină după Evanghelie din Ploiești; cursurile de studiu biblic prin extensie – BEE; studiile de la Moody Bible Institute din Chicago, SUA; studiile de doctorat sub îndrumarea prof. univ. dr. Vasile Talpoș și a tuturor profesorilor de la Institutul Teologic Baptist, care m-au călăuzit în cercetarea teologică pe parcursul studiilor de la școala doctorală.

Pentru scrierea acestei cărți sunt recunoscător și scumpei mele soții, Lida, care a fost alături de mine neconținut, în toate lucrările academice, cât și copiilor mei, Andrei și Laura.

O contribuție importantă au avut-o și membrii Consiliului Național al Bisericii Creștine după Evanghelie – Uniunea Bisericilor Creștine după Evanghelie din România, cu care am colaborat în ultimii douăzeci și patru de ani la definirea dogmaticii creștinilor după Evanghelie. Mulțumesc lui Dumnezeu și pentru ajutorul pe care l-am primit în aprofundarea cercetării teologice de la cadrele didactice și studenții de la Institutul Teologic Creștin după Evanghelie „Timotheus” din București.

În mod special mulțumesc Dr. Elisei Rusu, care m-a ajutat, pe parcursul anilor, în formarea mea teologică și care m-a încurajat să elaborez această carte, dându-mi sugestii de mare valoare în scrierea ei.

Sunt foarte recunoscător domnișoarei Daniela-Aurelia Leonte, care a asigurat tehnoredactarea profesională a acestei lucrări și a creat coperta cărții.

Fie ca Dumnezeu să binecuvânteze învățătura Cuvântului Său, Biblia, în viața fiecărui cititor!

Jeremia Rusu

INTRODUCERE

În această carte sunt analizate bazele biblice ale doctrinelor Bisericii Creștine după Evanghelie. Cartea *Bazele biblice ale dogmaticii creștine după Evanghelie* nu este un manual de teologie sistematică, deoarece studiază dogmatica creștină după Evanghelie împreună cu fundamentul ei, Sfânta Scriptură. Atât teologia sistematică cât și teologia dogmatică au ca scop să sistematizeze marile teme ale Bibliei în doctrine care să formeze un sistem teologic coerent. Dar ele nu trebuie confundate, deoarece există o diferență notabilă între aceste două tipuri de teologie.

Teologia sistematică este bine definită de Dr. Millard Erickson: „este acea disciplină care se străduiește să articuleze în mod coerent doctrinele credinței creștine, pe baza Scripturilor înainte de toate, în contextul culturii în general, într-un limbaj specific contemporan și în raport cu problemele vieții.”¹

Teologia dogmatică se ocupă și ea cu știința despre Dumnezeu, dar dintr-o perspectivă diferită. Profesorul Paul Enns scrie că termenul *dogmă* înseamnă în greacă și latină „ceea ce este susținut ca o convingere” și definește dogmatica astfel: „o doctrină sau o serie de doctrine teologice și religioase afirmate și proclamate oficial și cu autoritate de către o biserică.”² Dogmatica se poate defini ca fiind știința care prezintă într-o formă sistematică doctrinele credinței creștine formulate în mod oficial de către o biserică sau o mișcare teologică. Dogmatica se bazează deci pe teologia sistematică și preia o interpretare din teologia sistematică, pe care apoi o denominațiune sau un curent teologic o formulează ca dogmă. Un exemplu de dogmatică este teologia calvinistă, care nu este împărtășită doar de o denominațiune, ci este adoptată oficial de mai multe confesiuni, sau de grupuri de biserici, aparținând unui cult sau altuia.

Dacă se stabilește ca o premisă de bază că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu, atunci dogmatica creștină după Evanghelie are valoare doar dacă ea prezintă corect învățătura Sfintei Scripturi. De aceea, este o întrebare legitimă: „Cât de biblică este dogmatica creștină după

¹ Millard J. ERICKSON, *Teologie creștină*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2004, p. 22.

² Paul ENNS, *Manual teologic*, Editura Casa Cărții, Oradea, 2005, p. 473.

Evanghelie?”. Cartea de față caută să răspundă la această întrebare, studiind baza biblică a fiecărei doctrine în parte.

Lucrarea prezintă doctrinele actuale ale creștinilor după Evanghelie, fără a studia dezvoltarea acestora în timp. Fundamentul acestor doctrine este Biblia, înțeleasă din perspectiva teologiei evanghelice, nuanțată de specificul doctrinar al Mișcării Fraților din Europa care, prin misionarii lor, au înființat Bisericile Creștine după Evanghelie din România. Acest specific a fost menținut și datorită faptului că, în perioada interbelică, mai mulți credincioși români au fost pregătiți în școlile misionare ale Adunărilor Frățești din Elveția și Germania.

Odată cu scurgerea vremii, teologia creștinilor după Evanghelie s-a îmbogățit, mai ales prin cărțile donate de creștinii care au vizitat România chiar și în perioada dictaturii comuniste, iar uniformizarea teologiei predicată în biserici s-a realizat atât pe cale orală prin predicatorii care vizitau bisericile, cât mai ales prin revistele cultului. În perioada interbelică, creștinii după Evanghelie au publicat multe reviste, atât de doctrină, cât și de evanghelizare. Cea mai cunoscută a fost revista *Creștinul*, redactată de Florea Moisescu în București. Începând cu perioada comunistă și până în prezent, revista cultului este *Calea Credinței*, editată la București de Uniunea Creștină după Evanghelie. Un rol important l-au avut și cărțile de doctrină și de studiu biblic publicate în anii 1970 de către Uniunea Cultului Creștin după Evanghelie din România.

Un alt element important în modelarea dogmaticii creștine după Evanghelie a fost relația cu celelalte culte evanghelice din România, care, atât prin revistele și cărțile publicate, cât și prin predicile slujitorilor lor, au influențat, la nivel local sau național, doctrina creștinilor după Evanghelie.

Un rol fundamental în aprofundarea și modelarea dogmaticii Bisericilor Creștine după Evanghelie l-au avut studiile prin extensie organizate de BEE International, care au echipat presbiteri și predicatori chiar și în timpul comunismului, folosind cele mai apreciate manuale de teologie sistematică scrise de teologii evanghelici din străinătate, cum ar fi Henry Clarence Thiessen, Charles C. Ryrie și Millard J. Erickson. De asemenea, literatura bogată introdusă clandestin în România comunistă i-a ajutat pe presbiteri și pe predicatori să se instruiască teologic, astfel încât ei au putut sluji în biserici și au echipat generațiile care au urmat prin procesul de ucenicie biblică.

După evenimentele din decembrie 1989, în condiții de libertate religioasă și de circulație fără restricții, predicatorii creștini după Evanghelie și-au completat pregătirea teologică la institute și universități creștine din străinătate. Un rol important în formarea teologică a presbiterilor și predicatorilor din Bisericele Creștine după Evanghelie l-a avut Institutul Teologic Creștin după Evanghelie „Timotheus” din București.

Esența doctrinelor prezentate în această carte este consemnată în *Mărturisirea de credință a Creștinilor după Evanghelie*, care a fost elaborată de un grup de profesori de la Institutul Teologic Creștin după Evanghelie „Timotheus” din București, în anul 1998, după care ea a fost analizată și modificată de către presbiterii din toate structurile cultului. După acest proces de elaborare care a durat doi ani, *Mărturisirea de credință* a fost aprobată de către Sfatul de Frați pe Țară în data de 31 martie 2000. *Mărturisirea de credință* actuală a fost revizuită de către Consiliul Național și adoptată de Conferința Națională a Bisericii Creștine după Evanghelie – Uniunea Bisericilor Creștine după Evanghelie din România. Ea a intrat în vigoare în data de 18 ianuarie 2011 și poate fi citită în *Anexa* acestei cărți.

Deoarece scopul cărții este de a prezenta bazele biblice ale dogmaticii creștine după Evanghelie, cartea cea mai citată este Biblia. Alături de lucrările autorilor din cadrul Mișcării Fraților din țară și din străinătate, sunt citate și cărțile de teologie evanghelică, deoarece cele mai multe doctrine ale creștinilor după Evanghelie sunt comune cu ale celorlalte confesiuni evanghelice. În cazul în care o doctrină nu este împărtășită de toate bisericile creștine după Evanghelie, au fost prezentate și variantele la doctrina respectivă.

Pentru simplitate, doctrinele prezentate în lucrare nu sunt introduse prin expresii de felul: „Creștinii după Evanghelie cred că; sau susțin că.” Aceasta deoarece tema cărții este chiar dogmatica Bisericilor Creștine după Evanghelie.

Întrucât o parte dintre cititori vor fi interesați să cunoască dogmatica creștină după Evanghelie, este normal să se întrebe cât de bine cunoaște autorul acestei cărți dogmatica acestei confesiuni. Autorul a fost educat într-o familie de creștini după Evanghelie, tatăl său, Neculai Rusu, fiind predicator în Adunarea din Ploiești și predicator delegat să viziteze biserici din județul Prahova și Buzău. Formarea autorului din punct de vedere teologic a început în Adunarea Creștină după Evanghelie din Ploiești, unde a avut ca învățători

personalități marcante ale acestui cult, printre care: Gheorghe Giuvelea, Ion Giurea, Alexandru Panaitescu, Nicolae Tonoiu, David Teodorescu, Victor Dumitrescu și Silviu Cioată. Autorul a început să predice Cuvântul lui Dumnezeu în Bisericile Creștine după Evanghelie din anul 1978 și a participat la elaborarea *Statutului* și a *Mărturisirii de credință* a creștinilor după Evanghelie din anul 1990 până în prezent. El este cadru didactic universitar la Institutul Teologic Creștin după Evanghelie „Timotheus” din București, unde predă alături de alte cursuri și disciplina: *Teologie sistematică și dogmatică creștină după Evanghelie*. Autorul predă acest curs de 18 ani.

Având în vedere modul în care a lucrat Dumnezeu în viața autorului, această carte poate fi un instrument folositor în dezvoltarea teologiei creștinilor după Evanghelie, punând bazele unei dezbateri care va continua prin cercetările biblice pe care le vor face în viitor alți iubitori ai Sfintei Scripturi.

Citind această carte de dogmatică, este important ca fiecare să verifice dacă învățătura creștinilor după Evanghelie este biblică sau nu. Evanghelistul Luca scrie despre evreii din Berea: „Iudeii aceștia aveau o inimă mai aleasă decât cei din Tesalonic. Au primit Cuvântul cu toată râvna, și cercetau Scripturile în fiecare zi, ca să vadă dacă ce li se spunea, este așa” (Fapte 17:11). Acești oameni cu inimă aleasă verificau dacă învățătura apostolului Pavel și a lui Sila era sau nu în acord cu Sfânta Scriptură revelată deja de Dumnezeu în Vechiul Testament.

CAPITOLUL 1.

BIBLIOLOGIE: DOCTRINA DESPRE BIBLIE

Este Biblia Cuvântul lui Dumnezeu? Răspunsul la această întrebare este esențial, deoarece întreaga teologie creștină se bazează pe Biblie, ca fiind Cuvântul revelat al lui Dumnezeu, adresat omului. De aceea bibliologia este prima doctrină care va fi analizată în această carte.

Înainte de a clădi un sistem teologic, trebuie definită baza pe care se clădește, adică să se stabilească autoritatea absolută în ce privește doctrina și practica credincioșilor. Este esențial să se stabilească dacă autoritatea ultimă este numai Biblia, sau o tradiție și Biblia, sau numai tradiția, sau rațiunea. Creștinii după Evanghelie au aderat la principiul *Reformei*, cunoscut sub denumirea latină de *Sola Scriptura*, adică „numai Scriptura”, deoarece consideră că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu și are autoritate ultimă. În manualul de doctrină *Lecțiuni biblice*, care a fost publicat de Cultul Creștin după Evanghelie din România în timpul comunismului, scrie:

Credința noastră are drept temelie numai Sfânta Scriptură, pentru că este cuvântul veșnic al lui Dumnezeu (Is. 40,8; Mat. 24,35; 1 Pet. 1,23), prin care El ne vorbește „ca să ne învețe, să ne mustre, să ne îndrepte și să ne dea înțelepciune în neprihănire” (2 Tim. 3,16). Cultul nostru nu acceptă tradiția (datinile), și nici scrierile apocrife – niște cărți (11 – 16) care au fost introduse în Vechiul și Noul Testament.³

În cele ce urmează vor fi studiate dovezile care stau la baza credinței că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu, singurul care are autoritate absolută asupra doctrinei și practicii credincioșilor.

Dumnezeu a dorit să comunice cu omul, de aceea El a inițiat și finalizat trei procese prin care a creat Biblia și anume: revelația, inspirația și canonicitatea. Comunicarea lui Dumnezeu cu omul este ilustrată prin schema din *Figura 1. Schema comunicării divine*. Diagrama este elaborată de autorul acestei cărți prin completarea și

³ *Lecțiuni biblice*, Cultul Creștin după Evanghelie din Republica Socialistă România, București, 1977, p. 9. (autor nespecificat).

dezvoltarea schemei din cursul *Doctrină I: Ghid de studiu* (publicat de BEE Internațional, Dallas, Texas, 1993, p. 109), folosită cu permisiune.

În schemă este precizat și cel de-al patrulea proces, de iluminare, care are loc și în prezent și prin care Duhul Sfânt îl ajută pe om să înțeleagă corect ceea ce citește în Biblie.

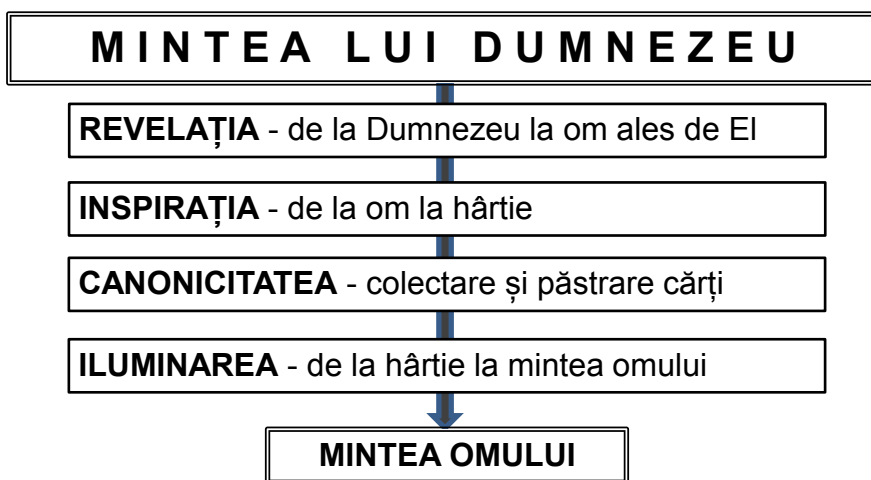

Figura 1. Schema comunicării lui Dumnezeu

În continuare vor fi analizate aceste patru procese: revelația, inspirația, canonicitatea și iluminarea Duhului Sfânt.

1.1. Revelația

Mai înainte de a scrie cărțile Bibliei, Dumnezeu S-a revelat pe Sine autorilor umani, care apoi au consemnat pe pergament sau pe papirus ceea ce le-a descoperit Dumnezeu.

1.1.1. Definiția revelației

O definiție succintă, dar clară este următoarea: revelația este o lucrare supranaturală a lui Dumnezeu, prin care El ia inițiativa să se descopere pe Sine și ceea ce cere El de la om.

Omul are nevoie de revelație din partea lui Dumnezeu, deoarece el se găsește în stare de confuzie și de ignoranță cu privire la